

หลักสูตร วิชา การทอผ้าพื้นเมือง

จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

กลุ่มวิชา คหกรรม

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี

ความเป็นมา

จากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ ๖ ยุทธศาสตร์ ข้อ ๔.๕ ซึ่งมุ่งเน้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย “คน. เพื่อประชาชน” โดยการจัดการเรียนวิชาชีพระยะสั้น (โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน) ให้กับประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน บริบทของพื้นที่จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ และการพัฒนาทักษะชีวิตในการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และการเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Thailand ๔.๐)

ตำบลนาทับโฮ อำเภอรตนวาปี มีพื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตร เช่น การทำนา การทำสวน ยางพารา และการเลี้ยงสัตว์ หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร มีการประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน ที่ประชาชนใช้เวลาว่างหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร โดยการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ การทอผ้าพื้นเมืองซึ่งเป็นผ้าทอที่มีกรรมวิธีการผลิตจากภูมิปัญญาของชาวบ้าน เป็นผ้าทอมือที่มีลวดลายและสีสันสวยงาม นิยมนำมาใช้ในการแต่งกาย และตกแต่งในงานพิธีต่างๆ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนเป็นอย่างดี

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และตอบสนองกับความต้องการของประชาชน กลุ่มเป้าหมายจึงได้จัดโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน หลักสูตรพัฒนาอาชีพ วิชาการทอผ้าพื้นเมือง จำนวน ๒๐ ชั่วโมง เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายและผู้สนใจในตำบล ให้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้กับตนเองและครอบครัว เป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องการทอผ้าพื้นเมือง เพื่อการประกอบอาชีพ
๒. เน้นการประยุกต์ลวดลายในการทอ และสีย้อมที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๓. มุ่งให้ผู้เรียนประกอบอาชีพได้จริงหลังจบหลักสูตร
๔. ส่งเสริมผู้เรียนที่จบหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ว่างงานหรือมีอาชีพอยู่แล้วและต้องการต่อยอดอาชีพ พัฒนาอาชีพ มีทักษะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการทอผ้าพื้นเมือง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปตำบลนาทับไย

ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี ๑๐ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๑๐ ชั่วโมง

รวม ๒๐ ชั่วโมง

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทอผ้าพื้นเมืองพื้นเมืองพื้นเมือง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทอผ้าพื้นเมือง	๑.๑ บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการทอผ้าพื้นเมือง ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการอาชีพการทอผ้าพื้นเมืองได้แก่ การลงทุนดูแลรักษา และตรวจสอบได้ ๑.๓ บอกและหาแหล่งเรียนรู้ได้ ๑.๔ บอกทิศทางการประกอบอาชีพทอผ้า	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทอผ้าพื้นเมือง ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าพื้นเมือง ๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๒ การใช้แรงงาน ๑.๒.๓ การจัดทาสตอุปกรณ์ ๑.๒.๔ การเลือกทำเลที่ตั้ง ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพทอผ้า	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก ๑.๔ ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการทอผ้าพื้นเมืองในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลาง ฯลฯ โดยคำนึงศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพ	๓	๓

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			ของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ในแต่ละพื้นที่		
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ การทอผ้าพื้นเมือง	๒.๑ สามารถ อธิบายการ เตรียมการ ประกอบอาชีพ การทอผ้า พื้นเมือง ๒.๒ สามารถบอก ขั้นตอนวิธีการทอ ผ่าพื้นเมืองได้ ๒.๓ มีความรู้ เรื่องการคัดเลือก วัตถุดิบในการทอ ผ่าพื้นเมือง	๒.๑ ชั้นเตรียมการประกอบ ทอผ้าพื้นเมือง ๒.๑.๑ สถานที่ / พื้นที่ ๒.๑.๒ การคัดเลือก วัตถุดิบในการทอผ้า พื้นเมือง ๒.๑.๓ การทำความเข้าใจ สะอาดวัตถุดิบ ๒.๑.๔ ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ในการ ประกอบอาชีพการทอผ้า พื้นเมือง ๒.๒ การเตรียมวัตถุดิบ ๒.๒.๑ การคัดเลือกและ วิธีการซื้อวัตถุดิบการทอ ผ่าพื้นเมือง ๒.๒.๒ การหาแหล่ง วัตถุดิบ ๒.๒.๓ การสำรวจราคา วัตถุดิบเพื่อนำมาคำนวณ ต้นทุนกำไรการทอผ้า พื้นเมือง ๒.๓ ขั้นตอนการฝึกทักษะ การทอผ้าพื้นเมืองประเภท ต่างๆ ๒.๓.๑ การคัดเลือกและ จัดซื้อวัตถุดิบ ๒.๓.๑ ขั้นตอนการทอผ้า พื้นเมือง ๑)การคำนวณ ๒) วิธีการทอผ้าพื้นเมือง ๓) วิธีการบรรจุภัณฑ์	๒.๑ การบรรยายให้ความรู้ เกี่ยวกับการเตรียมการ ประกอบอาชีพ ๒.๒ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้รู้ ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับเรื่อง วิธีการทอผ้าพื้นเมืองประเภท ต่างๆ การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมวัตถุดิบ การเลือก สถานที่ประกอบการ และสถานที่ จำหน่าย ๒.๓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒.๔ ฝึกปฏิบัติจริง ๑) อธิบายขั้นตอนการทอ ผ่าพื้นเมืองประเภทต่างๆ ๒)การคำนวณปริมาณผ้า ๓) ลงมือการทอผ้าพื้นเมือง ประเภทต่างๆ ๔)สาธิตการทอผ้าพื้นเมือง แบบต่าง ๆ และปฏิบัติจริง ๒.๕ วัดและประเมินผลตาม หลักสูตรกำหนด	๓	๓

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๒.๔ ขั้นตอนการเก็บรักษา ๒.๔.๑ การเก็บรักษาวัตถุดิบ ๒.๔.๑ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้าพื้นเมือง ๒.๔.๑ การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย			
๓. การบริหารจัดการ	๓.๑ สามารถบริหารการทอผ้าพื้นเมือง - ควบคุมคุณภาพ - ลดต้นทุนการทอผ้าพื้นเมืองได้ - การลงบัญชีรายรับรายจ่าย ๓.๒ สามารถจัดการการตลาดในการทอผ้าพื้นเมืองได้ - สามารถทำฐานข้อมูลลูกค้า - กระจายสินค้าประเภทต่างไปสู่ผู้บริโภค ๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงได้	๓.๑ การบริหารจัดการทำทอผ้า ๓.๑.๑ การจัดการควบคุมคุณภาพในการทำทอผ้า ๓.๑.๒ การลดต้นทุนการทอผ้าพื้นเมือง ๓.๑.๓ การวางแผนการผลิต ๓.๑.๔ การลงบัญชีรายรับรายจ่าย ๓.๒ การจัดการตลาดในการทอผ้าพื้นเมือง ๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้า ๓.๒.๒ การกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค ๓.๓ การจัดการความเสี่ยงสินค้า ๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพสินค้า ๑) ประเภทของผ้าที่นำมาใช้ในการทอผ้าพื้นเมือง ๒) ค่าใช้จ่ายในการทำการทอผ้าพื้นเมือง ต้นทุนกำไร	๓.๑ การบริหารจัดการการผลิตให้ผู้เรียน ๓.๑.๑ สืบค้นและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และทุนต่างๆ ๓.๑.๒ การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ ๓.๑.๓ ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม ๓.๑.๔ ศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง ๓.๒ การบริหารจัดการการตลาด จัดให้ผู้เรียนศึกษา ๓.๒.๑ ข้อมูลการตลาดและวิเคราะห์ความต้องการของตลาด ๓.๒.๒ กำหนดทิศทางเป้าหมาย และแผนการจัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าแบบต่างๆ ๓.๒.๓ ดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด	๒	๒

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๓) ผลกำไรจากการจำหน่าย ๔) คู่แข่งขัน	เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า ฯลฯ		
๔. โครงการประกอบอาชีพ การทอผ้าพื้นเมือง	๔.๑ บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๔.๒ บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ ๔.๓ บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๔ อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๕ อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๖ เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ ๔.๗ ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงการอาชีพได้	๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพทำการทอผ้าพื้นเมือง ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการทอผ้าพื้นเมือง ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพทำการทอผ้าพื้นเมือง ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพทอผ้า ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพทอผ้า	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรม ๔.๒ จัดกิจกรรมการสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๓ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง ๔.๔ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ ๔.๕ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๔.๖ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง ๔.๗ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ	๒	๒

วิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้

๑. บรรยาย
๒. สาธิต
๓. ฝึกปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้ , ใบความรู้ , สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง วัสดุในการทอผ้าพื้นเมือง , การทอผ้าพื้นเมือง
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น , สื่อบุคคล , วิทยากรผู้ชำนาญด้านการทอผ้าพื้นเมือง
๓. ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
 ๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง
- ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

หนังสือรับรองหลักสูตร

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ได้พัฒนาปรับปรุงและรวบรวมหลักสูตรวิชาการทอผ้าพื้นเมือง กลุ่มสนใจ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและสภาพแวดล้อมของชุมชน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ รูปแบบกลุ่มสนใจได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้ ประกอบด้วยวิทยากรวิชาชีพ ครู กศน.ตำบล เจ้าหน้าที่งานการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและอนุมัติโดยผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพต่อไป

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสาวกัญญ์วรา ชัยจันทา)

(ครู กศน.ตำบล)

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายทศรัศมี คงยก)

ครู รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสถานศึกษา กศน.อำเภอรัตนวาปี

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา สกร.อำเภอรัตนวาปี

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายประเทือง นางาม)

(ประธานกรรมการสถานศึกษา)